ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет гуманітарний
Кафедра філософії

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

(загально-університетський каталог)

(Блок дисциплін філософської культури мислення)

ФІЛОСОФСЬКІ ВИМІРИ СУЧАСНОГО СВІТУ

Обсяг 3 кредити / 90 годин

Освітні програми спеціальностей
інженерно-фізичного факультету НУ "Запорізька політехніка"
G8 – Матеріалознавство, G9 – Прикладна механіка, G10 – Металургія.
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврат).
1-2-й роки навчання.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ПІБ, посада, науковий ступінь
БОНДАРЕНКО Ольга Валеріївна,
завідувачка каф. філософії, д-р філос. н., професор

Контактна інформація:
- *номер телефону* 061-7698-285
- *e-mail:* kafedra_fil@zp.edu.ua
- *навчальний корпус* № 5, *аудиторія* 549

Час і місце проведення консультацій
за розкладом, в аудиторіях 540, 549, 549-а,
через Viber, Telegram, Zoom

ПІБ, посада, науковий ступінь
КОВАЛЬ Вікторія Миколаївна,
старший викладач каф. філософії

Контактна інформація:
- *номер телефону* 061-7698-285
- *e-mail:* kafedra_fil@zp.edu.ua
- *навчальний корпус* № 5, *аудиторія* 549

Час і місце проведення консультацій
за розкладом, в аудиторіях 540, 549, 549-а,
через Viber, Telegram, Zoom

ОПИС КУРСУ

Навчальна дисципліна «Філософські виміри сучасного світу» формує освіченість студентів-бакалаврів у сфері специфічного соціально-гуманітарного знання з філософії, розвиває філософську культуру мислення людини, сприяє набуттю нею навичок мислення та життєдіяльності сучасної людини постмодерністського світу.

Завдання вивчення навчальної дисципліни «Філософські виміри сучасного світу» – у тому, щоб студенти-бакалаври, майбутні магістри, науковці, фахівці з різних галузей суспільного виробництва збагатили свій інтелектуально-творчий потенціал знаннями:

– на понятійному рівні – основних тенденцій розвитку сучасної філософії, її історії, її основних сучасних напрямків, шкіл, концепцій, таких, що репрезентують сучасний світ;

– на фундаментальному рівні – змісту філософії, її сутності, предмету та структури, її історії, зокрема, перебіг історико-культурного розвитку людства мовою філософії;

– на практично-творчому рівні – сучасного стану філософського знання людства, змісту, принципів й функцій комунікативної (практичної) філософії сучасного світу – на відміну від онтологічної (споглядальної) чи гносеологічної (теоретичної) філософії попередніх епох, а також особливостей філософствування сучасної людини у постмодерністському світі.

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. *Метою* вивчення навчальної дисципліни «Філософські виміри сучасного світу» є – формування філософських способу й культури мислення, засвоєння студентами базових теоретичних знань та практичних навичок застосування філософського дискурсу при розв’язанні ними завдань суспільної та індивідуальної життєдіяльності.

2. *Компетентності та результати навчання, формування яких забезпечує вивчення дисципліни*.

Навчальна дисципліна «Філософські виміри сучасного світу» забезпечує формування soft skills компетентностей для здобувачів вищої освіти всіх галузей знань – *компетентностей* філософського спрямування, культурної обізнаності та *спрямованих на опанування філософським способом мислення*.

Зокрема таких, як:

– здатність розуміти тенденції розвитку сучасного світу; здатність розуміти сутність філософського дискурсу щодо сучасного світу та місця людини у ньому;

– здатність самостійно мислити, робити узагальнення й формувати власну точку зору стосовно оцінки окремих явищ, властивих сучасним процесам у різноманітному та мультикультурному світі;

– здатність до інтелектуального пошуку та генерування нових соціальних ідей, до адаптації та дії у новій ситуації (у широкому діапазоні як роботи за фахом, так й у повсякденному житті);

– здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

– здатність будувати універсальну макромодель та локальні моделі соціальної дійсності у процесі власної суспільної діяльності та здійснення особистого життя;

– здатність розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку світу (суспільства, його окремих складових) та життєдіяльності людини у ньому;

– здатність аналізувати й обґрунтовувати філософські, соціальні, ментальні й інші особливості українського суспільного життя та української національної ідеї.

Результати навчання:

– опанування філософським способом мислення – нарівні із науковим; ще два можливих способи мислення – міфологічний і релігійний – є або такими, що вже пішли із вживання сучасною людиною (міфологічний спосіб мислення), або вивчаються у спеціалізованих релігійних закладах освіти (релігійний спосіб мислення).

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Філософські виміри сучасного світу» є дисципліною циклу загальної (загально-гуманітарної) підготовки.

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни «Філософські виміри сучасного світу» складається з таких змістових модулів:

1. **Філософія в інтелектуальній культурі людства**.
2. **Філософія сучасного світу та у сучасному світі**.

Таблиця 1 – Загальний тематичний план аудиторної роботи.

Номер тижня	Теми лекцій / семінарських занять	Години
1	2	3
Змістовий модуль 1. Філософія в інтелектуальній культурі людства.		
1	Тема 1.1 Що таке філософія. Специфіка сучасного визначення філософії.	1 / 1
2,3	Тема 1.2 Філософія посеред систем й моделей людського знання та мислення.	2 / 2
4,5,6,7	Тема 1.3 Класична філософія історичних епох Античності, Середніх віків, Нового часу як передумова формування сучасного типу філософствування.	4 / 4
Змістовий модуль 2. Філософія сучасного світу та у сучасному світі.		
8,9	Тема 2.1 Некласичний "формат" мислення людини у світі: зміна парадигм.	2 / 2
10,11, 12,13,14	Тема 2.2 Філософія Новітнього часу XX-XXI ст.	5 / 5
15,16	Тема 2.3 Українська філософія у світовому полілозі.	1 / 1

САМОСТІЙНА РОБОТА

Таблиця 2 – Перелік завдань на СРС, вид завдань, контрольні заходи.

Назва теми	Графік самостійної роботи	Кількість годин	Контрольні заходи
1	2	3	4
Що таке філософія. Специфіка сучасного визначення філософії. Філософія посеред систем й моделей людського знання та мислення.	Виконання індивідуального тематичного завдання..	24	10 балів у загальних 100
Класична філософія історичних епох Античності, Середніх віків, Нового часу як передумова формування сучасного типу філософствування.	Виконання індивідуального тематичного завдання.	7	10 балів у загальних 100
Некласичний "формат" мислення людини у світі: зміна парадигм. Філософія Новітнього часу XX-XXI ст.	Виконання індивідуального тематичного завдання.	18	10 балів у загальних 100
Українська філософія у світовому полілозі.	Виконання індивідуального тематичного завдання.	11	10 балів у загальних 100

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

Навчально-методичні розробки:

1. Методичні вказівки до проведення семінарських занять з навчальної дисципліни «Філософські виміри сучасного світу» для студентів денної форми навчання / Укл.: О.В.Бондаренко, І.М.Бондаревич. – Запоріжжя: НУ "Запорізька політехніка", 2020. – 50 с. – http://eir.zp.edu.ua/handle/123456789/6388
2. Методичні вказівки з вивчення змістовних модулів, що виносяться на самостійну роботу студента з навчальної дисципліни «Філософські виміри сучасного світу» для студентів денної форми навчання / Укл.: О.В.Бондаренко, І.М.Бондаревич. – Запоріжжя: НУ "Запорізька політехніка", 2020. – 66 с. – http://eir.zp.edu.ua/handle/123456789/6387

Літературні джерела:

1. Ільїн В.В. Філософія: Підручник: у 2 ч. / В.В. Ільїн, Ю.І. Кулагін. – Київ: Альтерпрес, 2012. – Ч.1. Історія розвитку філософської думки – 464 с.; Ч.2. Актуальні проблеми сучасності – 480 с.
2. Світ філософії у запитаннях та завданнях: навчальний посібник для студентів-бакалаврів технічних закладів вищої освіти / Укл.: О.В. Бондаренко, Г.О. Арсентьєва, І.М. Бондаревич, Н.М. Дєвочкіна, Є.О. Ємельяненко, В.М. Коваль, О.М. Повзло; під ред. О.В. Бондаренко. – Запоріжжя: НУ "Запорізька політехніка", 2021. – 289 с. – http://eir.zp.edu.ua/handle/123456789/8248
3. Ярошовець В.І. Історія філософії: Підручник / В.І. Ярошовець, І.В. Бичко, В.А.Бугров та ін.; за ред. В.І. Ярошовця. – Київ: Вид. ПАРАПАН, 2014. – 774 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Види контролю: поточний, рубіжний (проміжна атестація).

Форма підсумкового контролю – залік.

Кожний змістовний модуль оцінюється за 100-бальною системою. Підсумкове оцінювання за семестр визначається як середня двох підсумкових рубіжних контролів за перший та другий змістовні модулі.

Оцінювання академічних успіхів студента з дисципліни «Філософські виміри сучасного світу» здійснюється за такими критеріями та у відповідності до такої методики:

	Лекції	Семінарські (практичні) заняття	Самостійна робота студента	*Разом*
Найменування завдань	Тестові письмові опитування (за темами лекції)	Усні опитування, письмові тестові і не-тестові опитування (згідно тематики заняття)	Виконання тематичного письмового завдання	
Лекції Семінари СРС	20	40	40	100

Отже, вивчення навчальної дисципліни оцінюється за такою шкалою:

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			100
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	
20	10	20	20	20	10	

Т1.1 ... Т2.3 – теми змістових модулів.

ПОЛІТИКИ КУРСУ

При вивченні навчальної дисципліни від студента вимагаються – самостійно виконувати навчальні завдання та завдання поточного й підсумкового контролів, старанність, активна участь у навчальному процесі, додержання основних вимог щодо відвідування занять й самостійного вивчення матеріалу пропущеного заняття, коректне і взаємно цікаве ділове спілкування студент-викладач, дотримання засад академічної доброчесності.

При вивченні курсу політика дотримання академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf)

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Служби підтримки:

- Система дистанційного навчання НУ "Запорізька політехніка" (Система Moodle) https://moodle.zp.edu.ua/;
- Електронний Інституційний репозиторій НУ "Запорізька політехніка" http://eir.zp.edu.ua/;
- Інформаційні електронні ресурси наукової бібліотеки НУ "Запорізька політехніка" http://library.zp.edu.ua/.

Щоб мати доступ до навчально-методичних розробок курсу, необхідно мати особистий доступ до університетської навчальної платформи Moodle.